

[Dahlgaard.]

den har været mere usikker end nødvendigt — og for det andet har regeringen nok stillet større forhåbninger til det økonomiske forlig mellem 4 partier her i folketinget, end virkeligheden har kunnet indfri.

Vi pegede fra radikal side på, at de offentlige besparelser, der gennemførtes for indværende finansår, var for små, vi stillede forslag om videregående besparelser, og vi bebrejdede regeringen, og vi bebrejder stadig regeringen, at den har forpligtet sig til ikke at gennemføre yderligere besparelser på indværende års finanslov.

Nu må man i stedet gribe til gennemførelse af ekstraordinære begrænsninger af det private forbrug — jeg forstår, der er tale om en forbrugsbegrænsning af størrelsesordenen 3 pct. — ved at gennemføre afgiftsforhøjelser.

Vi kan desværre kun være enig i den vurdering af landets økonomiske situation, som har ført regeringen til den opfattelse, at der må gribes ind, men vi beklager som sagt, at denne indgriben skal ske over det private forbrug og ikke over det offentlige.

Afgiftsforhøjelser af den størrelsesorden, der er tale om, lyder voldsomt og er voldsomme. Men de økonomiske vanskeligheder, som landet er ude i, er også voldsomme, og jeg har det personligt sådan, at jeg vistnok aldrig nogen sinde har stødt på så mange mennesker, der har spurgt mig om, hvor længe dette kan blive ved med at gå, som jeg har i de sidste par måneder. Jeg tror, at de fleste af folketingets medlemmer har oplevet nøjagtigt det samme.

Når man nu kaster sig over punktafgifterne, kan vi i det radikale venstre godt forstå det. Man undgår en tilspidsning af problemerne omkring sociale kompensationer, som ville rejse sig, hvis det var en momsforhøjelse, man nu mødte op med. Punktafgifterne har jo også det særpræg, at de ikke ajourfører sig selv automatisk med indkomstudvikling og prisudvikling, sådan som indkomstbeskatningen og momsens gør det. Skal punktafgifterne beholde deres vægt i det samlede skattesystem, og skal vægten altså ikke yderligere forskydes over på andre skattearter, herunder indkomstbeskatningen, ja, så må der fra tid til anden ske en ajourføring af punktafgifterne ved lovgivning.

To af de vigtigste forslag, der er fremsat

her i dag, nemlig forslaget om registreringsafgift af motorkøretøjer og forslaget om afgift på støvsugere, tv-apparater, hårde hvidevarer osv. er midlertidige; de skal gælde til nytår, hvor regeringen ønsker en momsforhøjelse gennemført til afløsning af disse punktafgifter. Dermed kommer de to lovforslag til at minde om den midlertidige importafgift, som venstre sammen med os andre vendte sig imod i sin tid, da det var den socialdemokratiske regering, der gennemførte den. Midlertidige afgifter af denne art udskyder problemerne, men løser dem ikke; det har vi faktisk mere end tilstrækkeligt erfaringsmateriale til at belyse.

Ja, i virkeligheden kan man diskutere, om regeringens lovforslag — jeg tænker her stadig på de to midlertidigt virkende afgiftsforslag — overhovedet får tilstrækkelig stærk virkning; at gennemføre midlertidige afgifter på nogle vareområder og så i øvrigt stille en momsforhøjelse i udsigt nogle måneder ud i fremtiden må nok siges at være en helt usædvanlig, men formentlig også meget effektiv forbrugervejledning. Nu ved vi alle sammen, hvad det er, vi skal købe, og vi ved også præcis, hvornår vi skal gøre det. Jeg tror, vi får artige ting at se med hensyn til stødvise efterspørgselsforskydninger, som ikke kan siges at være særlig hensynsfulde over for de erhverv, som de angår.

Lad mig for en sikkerheds skyld tilføje, at det radikale venstre naturligvis ikke på nuværende tidspunkt kan forpligte sig til at medvirke til en momsforhøjelse til nytår.

De varige afgiftsforhøjelser angår altså tobak, vin, spiritus, øl og endvidere vægtafgiften på biler, og endelig er der elektricitetsafgiften. De fordelingspolitiske virkninger af disse afgifter er nok nærmest degressiv; de vender nok nærmest den tunge ende nedad. Det gælder i hvert fald tobak og øl, det er der mange gange foretaget undersøgelser om, og disse undersøgelsesresultater kender vi.

Vægtafgiften på biler rammer som en ekstraskat dem, der har langt til deres arbejde, og det er ikke i almindelighed dem, der har bedst råd.

Elafgiften kan der findes mange acceptable begrundelser for, men her kan den enkelte husholdning ikke vælge frit. Faste installationer afgør, om man er elforbruger eller man er gasforbruger. De fordelingspoli-